

Til lovforslag nr. L 72. Betænkning afgivet af Uddannelsesudvalget den 28. november 2002

## Betænkning

over

### Forslag til lov om ændring af forskellige love på Undervisningsministeriets område

(Opfølgning på aftale om bedre uddannelser m.v.)

[af undervisningsministeren (Ulla Tørnæs)]

#### 1. Ændringsforslag

Der er af undervisningsministeren stillet 1 ændringsforslag til lovforslaget. Hvis L 46, forslag til lov om ændring af lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, lov om Centre for Videregående Uddannelse og andre selvejende institutioner for videregående uddannelser m.v. og en række andre love (Momskompensation), vedtages, stiller undervisningsministeren yderligere 14 ændringsforslag med præciseringer og konsekvensændringer til 3. behandling.

#### 2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 6. november 2002 og var til 1. behandling den 19. november 2002. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Uddannelsesudvalget.

#### Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

#### Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring. Den 15. november 2002 sendte undervisningsministeren de indkomne høringssvar samt et notat herom til udvalget.

#### Spørgsmål

Udvalget har stillet 11 spørgsmål til undervisningsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

#### 3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (V, DF, KF og RV) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* i udvalget (S) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling og vil stemme hverken for eller imod det stillede ændringsforslag.

Socialdemokratiets medlemmer af udvalget bemærker, at lovforslaget er en udmøntning af finanslovaftalen for år 2003 på uddannelsesområdet, en aftale mellem regeringen, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre.

En ungdommens finanslov, sagde statsministeren om finansloven for 2003, før den blev præsenteret for offentligheden. I dag er vi og de unge meget klogere. Der er ikke tale om flere penge til uddannelse og ungdom. Der er fortsat nedskæringer på voksen- og efteruddannelsesområdet med 108 mio. kr. oven i de 220 mio. kr., der er beskåret på den såkaldte AUF-ramme for i år. Brugerbetaling udvides til hele AMU-området for den erhvervsrettede voksenuddannelse, og også indførelse af brugerbetaling på den almene voksenuddannelse på VUC-centrene er på dagsordenen for 2003. Alt det er initiativer, der rammer de kortest uddannede i samfundet.

Når Socialdemokratiet ikke er med i aftalen om udmøntningen, skyldes det, at det ikke lykkedes at indgå en tilfredsstillende økonomisk af-

tale om erhvervsskolernes økonomi. Her var det regeringens oplæg over en 4-årig periode at reducere de samlede løft på erhvervsskolerne med et minus på 176 mio. kr. Under forhandlingerne lykkedes det at ændre denne nedskæring til et nettoløft på 169 mio. kr. Det skal dog ses i lyset af, at statsministeren allerede forlods havde lovet handelsskolerne fire gange 25 mio. kr. til deres hhx-uddannelse. Så når der i aftalen er et nettoløft på 18 mio. kr. i 2005 og 8 mio. kr. i 2006, skal man altså se det i lyset af, at handelsskolerne forlods skal have et løft på 25 mio. kr. i begge årene. Det kan kun – efter Socialdemokratiets regnestok – ende med, at de tekniske skoler kan se frem til en nedgang i deres samlede rammer, og det var baggrunden for, at Socialdemokratiet sagde nej tak. Det kan også blive så snævert, at de øvrige positive forhold, der knytter sig til en flerårsaftale, forsvinder, når det ender i et minus.

Socialdemokratiet havde håbet og troet på regeringens tilsagn om, at der skulle ske noget på ungdomsuddannelsesområdet. Socialdemokratiet havde også troet, at de tilsagn, man havde set både forud for valget og også sidste efterår på erhvervsuddannelsesområdet, skulle indfries nu. Det var ikke tilfældet. Det må Socialdemokratiet tage til efterretning. Det er beklageligt. Socialdemokratiet havde gerne set, at der blev gennemført en flerårsaftale, der gav mulighed for at øge kvaliteten på de erhvervsrettede ungdomsuddannelser både på handelsskoler og i høj grad også på de tekniske skoler. Kvaliteten er faldende. Det skulle der rettes op på. Det bliver ikke i denne omgang. Det er beklageligt. Socialdemokratiet kan ikke medvirke til vedtagelsen af lovforslaget.

Et *andet mindretal* i udvalget (SF og KRF) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling og vil stemme imod det stillede ændringsforslag.

Socialistisk Folkepartis og Kristeligt Folkepartis medlemmer af udvalget bemærker, at fælles for de forskellige områder, som lovforslaget vedrører, er, at de forskellige uddannelser mister 2,6 pct. i 2003 og i de følgende år yderligere 2 pct. pr. år

For erhvervsskolerne sker der en tilbageføring i alle 4 år med en samlet nettotilførsel på 169 mio. kr. i de 4 år, mens de øvrige skoleformer kun er sikre på at få kompensation i 2003 ud fra princippet om »noget for noget«, som dybest set

bygger på manglende tiltro til, at skolerne er bedst til at finde ud, hvordan midlerne skal anvendes.

SF og Kristeligt Folkeparti tror ikke, at skolerne handler mere hensigtsmæssigt ved at få tildelt penge efter »noget for noget«-princippet.

SF og Kristeligt Folkeparti mener ikke, at produktionsskolerne i højere grad sørger for, at deres elever kommer ind i en uddannelse og et efterfølgende arbejdsforløb ved hjælp af ministerens »noget for noget«-princip. SF og Kristeligt Folkeparti mener, at disse uddannelsesinstitutioner af sig selv gør, hvad de kan for, at eleverne efterfølgende får et arbejde eller kommer i uddannelse. Derfor er »noget for noget« som incitament helt overflødigt.

Når det drejer sig om de frie skoler, øver lovforslaget vold på den tænkning, som ligger bag de frie skoler: Man tvinger dem ikke til noget, men man har taget nogle penge fra dem og tilbyder dem de samme penge, hvis de handler på en bestemt måde.

At give et særligt tilskud til indvandrere og børn af indvandrere forekommer også besynderligt. Skolerne vil gerne tage elever med en indvandrerbaggrund. Men der er få, der søger efterskoler og folkehøjskoler, hvilket ikke vil blive påvirket af et særligt tilskud til skolerne. Og hvorfor skal der være et loft på 8 pct. Mindretallet mener, at skolerne selv kan administrere ordningen.

SF og Kristeligt Folkeparti ser heller ikke nogen grund til at begunstige et brobygningsforløb i nogle bestemte uddannelser. Lovforslaget er meget problematisk i forhold til tænkningen bag de frie skoler, idet man med økonomiske incitamenter søger at presse skolerne i en bestemt retning.

Et *tredje mindretal* i udvalget (EL) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme for ændringsforslaget.

Enhedslistens medlem af udvalget bemærker, at regeringen, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre med dette lovforslag fordeler uddannelsernes egne penge. Man gennemfører den mekanisme, at man sparer på uddannelserne, hvorefter man med store fanfarer fordeler de samme penge tilbage igen.

Pengene fordeles efter »noget for noget«-princippet, hvor uddannelsesstederne skal »vise

vilje til omstilling og gøre en ekstra indsats« for at få deres egne penge tilbage. Der laves tillægstakster til indslusning, færdiggørelse og udslusning, som drysses med løs hånd ud over uddannelserne. Endelig laves der et særligt kvalitetudviklingstilskud. Der stilles krav om dokumentation for skolernes anvendelse af pengene.

Kort sagt: Hvis uddannelsesstederne gør, som regeringen siger, så får de måske nogle af deres egne penge tilbage, mens den daglige drift – undervisningen – får det dårligere år for år.

Tjóðveldisflokkurin, Inuit Ataqatigiit og Siumut var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

#### 4. Ændringsforslag med bemærkninger

##### Ændringsforslag

Af *undervisningsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (V, DF, KF, RV og EL):

##### Til § 1

1) I den under *nr. 2* foreslåede § 25 a indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3.* Undervisningsministeren kan bemyndige skoleformens forening til at administrere og fordele tilskud efter denne bestemmelse. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om foreningens administration af ordningen, herunder om fastsættelse af ansøgningsfrist, regnskabsaflæggelse og revision, samt om at lov

om offentlighed i forvaltningen og forvaltningsloven finder anvendelse på foreningens administration af tilskuddene.«

[Hjemmel for undervisningsministeren til at udlægge dele af bevillingens administration til skoleformens forening.]

#### Bemærkninger

##### Til nr. 1

Formålet med ændringsforslaget er at give undervisningsministeren mulighed for at lade skoleformens forening forestå fordeling og administration af dele af bevillingen for derigennem at opnå en bedre tilpasning af behov og ønsker med henblik på en optimal udnyttelse af bevillingen. Det er tanken at udnytte bevillingen til bl.a. at yde tilskud til forsøgs- og udviklingsarbejde og til efteruddannelse af pædagogisk personale. Det falder derfor naturligt at indsætte en hjemmel for undervisningsministeren til at bemyndige skoleformens forening til at administrere tilskuddene til disse formål, da foreningen i forvejen har en parallel mulighed herfor i henhold til gældende lovs § 27 om tilskud til efteruddannelse samt forsøgs- og udviklingsarbejde. Ved en eventuel udlægning af tilskudsadministrationen vil skoleformens forening kunne anvende et mindre beløb af den del af bevillingen, som foreningen fordele, til dækning af de dermed forbundne administrationsudgifter.

Begrundelsen for at skabe mulighed for at inddrage skoleformens forening er, at den har et indgående kendskab til skolerne, der vil kunne medvirke til at sikre en optimal udnyttelse af bevillingen.

*Else Winther Andersen (V) fmd. Gitte Lillelund Bech (V) Peter Christensen (V)*

*Tina Nedergaard (V) Louise Frevert (DF) Karina Sørensen (DF) Helle Sjelle (KF)*

*Else Theill Sørensen (KF) Bodil Kornbek (KRF) Carsten Hansen (S) Frank Jensen (S)*

*Nicolai Wammen (S) Lene Jensen (S) Thomas Adelskov (S) Aage Frandsen (SF)*

*Marianne Jelved (RV) nfm. Pernille Rosenkrantz-Theil (EL)*

Tjóðveldisflokkurin, Inuit Ataqatigiit og Siumut havde ikke medlemmer i udvalget.

**Folketingets sammensætning**

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	55*	Enhedslisten (EL)	4
Socialdemokratiet (S)	52	Kristeligt Folkeparti (KRF)	4
Dansk Folkeparti (DF)	22	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	16	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	12	Siumut (SIU)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	2

---

\* Heraf 1 medlem valgt på Færøerne

## Bilag 1

## Oversigt over bilag vedrørende L 72

Bilagsnr.	Titel
1	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
2	Høringssvar samt høringsnotat, fra undervisningsministeren
3	Spm. 1 om tilbageføring af 2,6 pct.-midlerne til åben uddannelse, til undervisningsministeren
4	Spm. 2 om, hvor mange elever der går på de i § 23 a, stk. 1, nævnte skoleformer, til undervisningsministeren Spm. 3 om, hvor meget tillægstaxameteret vil udgøre for de i § 23 a, stk. 1, nævnte skoleformer, til undervisningsministeren Spm. 4 om eksempler på skoler, der ikke har optaget elever, som opfylder kriterierne under § 23 a, til undervisningsministeren Spm. 5 om, hvor mange elever der går på de i § 23 a, stk. 2, nævnte skoleformer, til undervisningsministeren Spm. 6 om, hvor meget tillægstaxameteret vil udgøre for de i § 23 a, stk. 2, nævnte skoleformer, til undervisningsministeren Spm. 7 om, hvor meget tillægstaxameteret vil udgøre for de i § 23 a, stk. 3, nævnte skoleformer, til undervisningsministeren Spm. 8 om, hvor mange efterskoler der i dag har brobygningsforløb, til undervisningsministeren Spm. 9 om administrative konsekvenser for produktionsskolerne, til undervisningsministeren Spm. 10 om, hvor stor en del af midlerne under § 23 a der forventes brugt til administration, til undervisningsministeren Spm. 11 om forbrug af midlerne under § 25 a, til undervisningsministeren
5	Svar på spm. 1 om tilbageføring af 2,6 pct.-midlerne til åben uddannelse, fra undervisningsministeren
6	Svar på spm. 2 om, hvor mange elever der går på de i § 23 a, stk. 1, nævnte skoleformer, fra undervisningsministeren Svar på spm. 3 om, hvor meget tillægstaxameteret vil udgøre for de i § 23 a, stk. 1 nævnte skoleformer, fra undervisningsministeren Svar på spm. 4 om eksempler på skoler, der ikke har optaget elever, som opfylder kriterierne under § 23 a, fra undervisningsministeren Svar på spm. 5 om, hvor mange elever der går på de i § 23 a, stk. 2, nævnte skoleformer, fra undervisningsministeren Svar på spm. 6 om, hvor meget tillægstaxameteret vil udgøre for de i § 23 a, stk. 2, nævnte skoleformer, fra undervisningsministeren Svar på spm. 7 om, hvor meget tillægstaxameteret vil udgøre for de i § 23 a, stk. 3, nævnte skoleformer, fra undervisningsministeren Svar på spm. 8 om, hvor mange efterskoler der i dag har brobygningsforløb, fra undervisningsministeren Svar på spm. 9 om administrative konsekvenser for produktionsskolerne, fra undervisningsministeren

<b>Bilagsnr.</b>	<b>Titel</b>
	Svar på spm. 10 om, hvor stor en del af midlerne under § 23 a der forventes brugt til administration, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 11 om forbrug af midlerne under § 25 a, fra undervisningsministeren
7	Ændringsforslag, fra undervisningsministeren
8	1. udkast til betænkning